

Про виконавчі органи ради та виконавчий комітет

Для чого потрібні виконавчі органи ради та що це таке?

До системи місцевого самоврядування, окрім місцевої ради, територіальної громади та міського або сільського/селищного голови, належать також виконавчі органи міської, селищної, сільської ради. Взаємодія усіх органів місцевого самоврядування налагоджена таким чином, аби, з одного боку, влада не концентрувалась у руках однієї особи чи групи осіб, а з іншого боку, було можливим ефективно та своєчасне прийняття рішень щодо розвитку громади. Наприклад, рада затверджує місцевий бюджет, але саме виконавчі органи ради розробляють його проект, подають на затвердження раді та забезпечують його виконання.

Також ради не є постійно діючими органами, їх робота є сесійною. Депутати збираються на сесію не рідше одного разу за 4 місяці. За цей час вони приймають найбільш важливі рішення, що віднесені до їх компетенції.

Але потреба у діяльності є завжди, тому потрібні органи, що працюватимуть постійно. Такими є виконавчі органи ради. Це різноманітні відділи, управління, департаменти ради. Вони відповідають за різні напрямки. Наприклад, департамент освіти, відділ соціального забезпечення громадян тощо.

Які нові виконавчі органи з'являться в об'єднаних громадах?

Об'єднані громади прирівняні у статусі до міст обласного значення і мають відповідні повноваження. Це означає, що у них з'являться деякі нові виконавчі органи.

Наприклад, після змін до Бюджетного кодексу із бюджету об'єднаної громади фінансуються заклади дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти. Тобто, дитячі садки, школи, музичні, художні школи, дитячі бібліотеки тощо. Для управління ними об'єднана громада матиме власний орган управління освітою. Раніше такого органу при громадах не було і вони підпорядковувалися відділу освіти при районній державній адміністрації.

Також об'єднані громади мають право на пряме отримання коштів медичної субвенції з Державного бюджету. Аби громади могли повноцінно цими коштами розпоряджатись Міністерством охорони здоров'я підготовлено проект наказу «Про затвердження Положення про центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та положень про

його підрозділи». Цим наказом передбачається, що організація роботи, фінансового та матеріально-технічного забезпечення зможе здійснюватись виконавчим органом об'єднаної громади.

Хто вирішує, скільки буде виконавчих органів, чим вони займатимуться і яка буде їх чисельність?

Це робить рада об'єднаної громади за пропозицією голови. Кількість виконавчих органів є обмеженою з огляду на наявні фінанси. До складу виконавчих органів рад може входити як кілька людей, так і кілька десятків. Керівників виконавчих органів призначає голова.

Хто працює у виконавчих органах?

Оскільки структура та кількісний склад виконавчих органів формується відповідною радою, він може відрізнятись від однієї громади до іншої, зважаючи на наявні потреби та фінанси. З огляду на це, формується відповідний апарат тих чи тих виконавчих органів. Окремі працівники виконавчих органів отримують заробітну плату. У червні 2016 року Кабінет Міністрів України прирівняв їх зарплати до працівників міст обласного значення. Детальніше – в постанові Кабінету Міністрів від 24 червня 2016р. №386. *Тобто, працівник відділу ЖКГ сільської об'єднаної громади отримуватиме стільки ж коштів, скільки і працівник цього відділу у місті обласного значення.*

Хто контролює роботу виконавчих органів рад?

Оскільки виконавчих органів доволі багато, є потреба, щоби був орган, який контролюватиме їх роботу. Рада цим займатися не може, оскільки не працює регулярно. Органом, що контролює діяльність виконавчих органів є виконавчий комітет ради.

Виконавчий комітет утворюється радою громади на строк її повноважень (тобто на п'ять років).

Хто входить до складу виконавчого комітету?

Кількісний склад виконавчого комітету визначає рада, персональний склад – рада за пропозицією голови об'єднаної громади.

До складу виконавчого комітету обов'язково входить голова об'єднаної громади, його заступники, секретар ради, керуючий справами виконавчого комітету, керівники виконавчих органів ради, старости. Можуть входити й інші особи. Наприклад, приватні підприємці, директори комунальних закладів, начальники місцевих відділів поліції тощо.

До складу виконавчого комітету не можуть входити депутати відповідної ради. Очолює виконавчий комітет та головує на його засіданнях голова об'єднаної громади.

Як часто проводяться засідання виконавчого комітету?

Засідання виконавчого комітету проводяться в міру необхідності, але не рідше одного разу на місяць, і є правомочними, якщо в них бере участь більше половини від загального складу виконавчого комітету.

Як правило, засідання виконавчого комітету відбувається щотижнево. Але це залежить від конкретної об'єднаної громади та зафіксовано в положенні «Про виконавчий комітет» відповідної місцевої ради.

Що відбувається на засіданнях виконавчого комітету?

Члени виконавчого комітету заслуховують звіти керівників підприємств, установ та організацій комунальної власності про їх роботу. У разі потреби можуть скасовувати їх рішення. Також заслуховують інформацію про нагальні проблеми громадян. Так, староста інформує виконавчий комітет про проблеми свого села/селища (зачитує тексти заяв та звернень від мешканців). Також виконавчий комітет приймає звернення від громадян, а на засіданнях комітету обговорюється стан розгляду цих звернень.

Наприклад, про те, наскільки якісно відбуваються пасажирські перевезення у громаді, або як громадянам надаються адміністративні послуги (видача довідок), про організацію культурних заходів тощо.

Чому виконавчий комітет і виконавчі органи – це важливо?

Якщо рада відповідає за загальний розвиток громади, то саме від виконавчих органів і виконавчого комітету залежить, яким чином цей розвиток буде здійснюватись на практиці. До прикладу, рада громади затверджує програму соціально-економічного та культурного розвитку громади, але саме до повноважень виконавчих органів належить підготовка проекту цієї програми та покладені повноваження з організації її виконання. Також, відповідно до Закону у виконавчих органах найбільша кількість повноважень. *Алгоритм дій такий:*

- рада об'єднаної громади затверджує одну з місцевих програм (наприклад, по матеріальному захисту громадян, яка передбачає виплати 500 грн. окремим категоріям осіб),
- виконавчий комітет визначає конкретний перелік осіб (ПІБ), які отримують 500 грн.;

- департамент місцевих пільг та допомог забезпечує перерахунок цих коштів на рахунки цих осіб та контролює сам процес, про що потім звітує виконкому;
- виконавчий комітет звітує перед радою щодо своєї роботи (в тому числі щодо виконання зазначеної програми).

Загалом саме рішення виконавчих органів і виконавчого комітету безпосередньо стосуються комфорту громадян. Механізми їхньої роботи побудовані таким чином, аби доповнювати один одного та забезпечувати максимальний добробут громадян.

Наприклад, виконавчий комітет попередньо погоджує розміщення на території громади нових торгових об'єктів (міні-маркетів, літніх майданчиків, їдалень тощо), затверджує плани фінансування ремонту доріг, плани проведення культурно-масових заходів, схеми розташування санвузлів на пляжах, визначає перелік громадян, які мають право на отримання матеріальної допомоги, погоджує питання організації літнього відпочинку та оздоровлення дітей, контролює, як використовується комунальне майно громади тощо.

Матеріали розроблено ВГО «Комітет виборців України» в рамках проекту «Розбудова спроможності в проведенні навчання у виборчому процесі та підвищення обізнаності виборців» Координатора проектів ОБСЄ в Україні. Проект фінансується Міністерством міжнародних справ Канади.